

Motion till riksdagen

1988/89:Fi203

av Marianne Andersson m.fl. (c, m, fp)
Avskaffande av löntagarfonderna

Motiven för att införa de kollektiva löntagarfonderna var att "i första hand genom s.k. vinstdelning bidra till att bryta den onda cirkel som består i att höga vinster alltid tenderar att följas av kraftig löneglidning vilket i sin tur leder till högre inflation och försämrad tillväxtkraft". I dag kan konstateras att löntagarfonderna inte haft någon mätbar dämpande inverkan på löneglidning och avtalade löneökningar utan att vår löneutveckling fortsätter att vara ogynnsam gentemot våra konkurrentländer. Någon uttalad återhållsamhet från arbetstagarorganisationerna med hänvisning till löntagarfonderna har inte framkommit. Den höga sysselsättningsnivån och bristen på arbetskraft har drivit upp lönerna betydligt snabbare än i konkurrentländerna.

Ett annat av de uppsatta målen var att ge löntagarna ett direkt ansvar för riskkapitalets användning och allokering samtidigt som de får del i framtida vinster och ett ökat inflytande. Eller klarare uttryckt ge de centrala arbetstagarorganisationerna ett ytterligare inflytande över kapitalets användning.

Detta mål framträder också allt tydligare i takt med att de andra motiven förbleknar.

Vid slutet av år 1989 kan fonderna ha ett värde på cirka 17–18 miljarder kronor. I takt med ökade resurser har löntagarfonderna också sökt sig in på småföretagsområdet, vilket innebär att småföretagen via vinstdelningsskatt och den särskilda tilläggspensionsavgiften får betala sin egen socialisering.

För att ekonomin på sikt skall ha en god balans krävs en god framtidstro inom näringslivet. En ökad framtidstro som också leder till ytterligare investeringar. Detta gäller inte minst i de mindre och medelstora företagen. Där tas besluten om investeringar av människor som själva byggt upp sin rörelse och därför mer direkt är beroende av vad som väntar i framtiden. De beslut som tas i denna företagskategori är också av avgörande betydelse för sysselsättningen. I dag skapas 70 % av de nya jobben i det privata näringslivet i mindre och medelstora företag.

Den enda garantin som dessa företag har för att få konkurrera på likvärdiga villkor är att marknaden är fri. Redan i dag finns ett stort antal offentliga konkurrenshinder som försvårar småföretagens villkor. Och tyvärr tycks antalet snarare öka än minska. Med den inställning till fri företagsamhet byggd på enskilt ägande som visats från delar av den fackliga rörelsen finns det befogad anledning att befara att de kollektiva löntagarfonderna successivt kommer att förstärka dessa konkurrenshinder. Ett belysande exempel är den utredning inom Landsorganisationen (LO) som föreslagit

införandet av flera nya kollektiva fonder som skall ge löntagarorganisationerna ännu mer makt över kapitalbildningen. Därför bör de kollektiva löntagarfonderna avvecklas omedelbart.

Mot. 1988/89
Fi203

Hemställan

Med stöd av det anförda hemställs
att riksdagen beslutar avskaffa de kollektiva löntagarfonder som
infördes genom proposition 1983/84:50.

Stockholm den 23 januari 1989

Marianne Andersson (c)

Göthe Knutson (m)

Stig Bertilsson (m)

Gudrun Norberg (fp)

Charlotte Cederschiöld (m)

Isa Halvarsson (fp)

Ulla Orring (fp)

Anders G. Högmark (m)

Siw Persson (fp)

Lars De Geer (fp)

Anders Castberger (fp)